

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 28 februari 1916 kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående regleringen av utgifterna för kapitalökning i vad angår jordbruksärendena.

(1:a avd.)

Med anledning av de till jordbruksutskottet hänvisade framställningar, som röra utgifter för kapitalökning, får utskottet avgiva följande yttrande och förslag.

Statens affärsverksamhet.

Statens domäners fond.

1:o) I den till innevarande riksdag avlätna statsverkspropositionen, avdelning: utgifter för kapitalökning, i vad angår jordbruksdepartementet, punkten 1, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den särskilda proposition angående anslag för anordnande av jägmästarbostäder inom vissa revir i de norra delarna av riket, som Kungl. Maj:t må komma att avlåta till riksdagen, för detta ändamål såsom kapitalökning för statens domäners fond beräkna ett belopp av 410,700 kronor.

*Anordnande
av jägmästar-
bostäder.*

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles avgiva yttrande, vilket utskottet härmed velat för riksdagen

anmäla.

Statens utlåningsfonder.

*Odlingslåne-
fonden.*

2:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkten 2 av förenämnda avdelning av statsverkspropositionen föreslagit riksdagen att dels medgiva, att under år 1917 ett belopp av 1,000,000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras såsom lån från odlingslånefonden dels ock till kapitalökning för odlingslånefonden för år 1917 anvisa ett anslag av 250,000 kronor.

I avseende å utredningen i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet.

Det allt sedan odlingslånefondens bildande år 1883 lämnade medgivande, att ett belopp av 1,000,000 kronor årligen finge såsom lån disponeras från fonden, synes utskottet böra lämnas även för nästkommande år. Vid sådant förhållande och då utskottet icke haft något att erinra mot den av Kungl. Maj:t äskade kapitalökningen, får utskottet hemställa,

att riksdagen må
dels medgiva, att under år 1917 ett belopp av
1,000,000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras såsom
lån från odlingslånefonden;
dels ock till kapitalökning för odlingslånefonden
för år 1917 anvisa ett anslag av 250,000 kronor.

Beträffande sättet för anskaffande av medlen i fråga torde statsutskottet framdeles komma att avgiva förslag.

*Egnahems-
lånefonden.*

3:o) I punkt 3 av förevarande avdelning av statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att dels medgiva, att för år 1917 ett belopp av 6,000,000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras såsom lån från egnahemslånefonden dels ock såsom kapitalökning för samma fond för år 1917 anvisa ett anslag av 5,000,000 kronor.

I avseende å utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till det vid statsverkspropositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet.

Beträffande den vid 1904 års riksdag bildade egnahemslånefonden har från och med år 1908 sådan anordning träffats, att fonden — till vilken från början ett bestämt belopp för viss tidsperiod beviljades — i stället avvägrats i syfte att kunna tillgodose ett visst årligt lånebehov, som år 1912 utgjorde fem miljoner kronor, för år 1913 höjdes till sju och en halv miljoner kronor, och för år 1916 bestämdes till 6 miljoner kronor. Utlåning intill sistnämnda belopp synes utskottet böra medgivas

jämväl för nästkommande år. Vid sådant förhållande och då utskottet icke funnit anledning till erinran emot den äskade kapitalökningen, får utskottet hemställa,

att riksdagen må
dels medgiva, att för år 1917 ett belopp av
6,000,000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras såsom
lån från egnahemslånefonden;
dels ock såsom kapitalökning för samma fond
för år 1917 anvisa ett anslag av 5,000,000 kronor.

Beträffande sättet för medlens anskaffande torde statsutskottet framdeles komma att avgiva förslag.

4:o) I punkt 4 av förberörda avdelning av statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom kapitalökning till lånefonden för inköp av ädla avelsston för år 1917 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

*Lånefonden
för inköp av
ädla avelsston.*

Riksdagen beslöt år 1913 i anledning av Kungl. Maj:ts framställning i ämnet, att en särskild fond skulle inrättas, benämnd lånefonden för inköp av ädla avelsston, från vilken fond statslån finge i mån av tillgång och intill ett belopp av högst 100,000 kronor årligen tilldelas hushållningssällskap, som förklarar sig villigt att till jordbrukare inom sällskapets område utlämna hästavelslån för inköp av dylika avelsston och inom vars område ädel hästavel bedreves samt goda förutsättningar för densamma finnes. Riksdagen har såsom kapitalökning till denna fond anvisat för vardera av åren 1914 och 1915 ett anslag av 100,000 kronor samt för år 1916 ett anslag av 80,000 kronor. För nästkommande år äskas nu en kapitalökning av 50,000 kronor.

Då den begärda kapitalökningen torde vara erforderlig för att den av riksdagen medgivna högsta utlåningen från ifrågavarande fond skall kunna ske, får utskottet hemställa,

att riksdagen må såsom kapitalökning till lånefonden för inköp av ädla avelsston för år 1917 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

Beträffande sättet för anskaffande av medlen ifråga torde statsutskottet framdeles komma att avgiva förslag.

Allmänna
nyodlings-
fonden.

5:o) Under punkt 5 av nu ifrågavarande avdelning av statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels medgiva, att under år 1917 ett belopp av 100,000 kronor må disponeras såsom lån från allmänna nyodlingsfonden, dels ock såsom kapitalökning till samma fond för år 1917 anvisa ett anslag av 60,000 kronor.

Vid 1914 års senare riksdag beslöts inrättande av en särskild fond, benämnd allmänna nyodlingsfonden, för befrämjande av uppodling av jord i andra delar av landet än Norrland och Dalarna, från vilken fond lån finge i mån av tillgång tilldelas landsting eller hushållnings-sällskap, som förklarar sig villigt att utlämna låneunderstöd till mindre jordbrukare för uppodling av till åker lämplig mark. Tillika godkände riksdagen vissa allmänna villkor och bestämmelser för erhållande och tillgodonjutande av lån ur ifrågavarande fond. Såsom kapitalökning till denna fond har riksdagen anvisat för vartdera av åren 1915 och 1916 ett anslag av 100,000 kronor.

Utlåningen från denna fond har för nästkommande år föreslagits till 100,000 kronor och kapitalökningsbeloppet till 60,000 kronor.

Då utskottet icke har något att erinra mot förevarande framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må
dels medgiva, att under år 1917 ett belopp av
100,000 kronor må disponeras såsom lån från allmänna
nyodlingsfonden;
dels ock såsom kapitalökning till samma fond
för år 1917 anvisa ett anslag av 60,000 kronor.

Beträffande sättet för medlens anskaffande torde statsutskottet framdeles komma att avgiva förslag.

Stockholm den 28 februari 1916.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.